

Hälso- och sjukvårdsavdelningen
Marie-Louise Rönnbäck
Tfn 018-61 71 431
e-post: marie-
louise.ronnback@regionuppsala.se

Socialdepartementet

Remissyttrande avseende betänkandet Att bryta ett våldsamt beteende - återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld SOU2018:37

Sammanfattande överväganden

Region Uppsala instämmer delvis med utredningens förslag som berör Region Uppsalas verksamhet. Betänkandet berör huvudsakligen polisiära och rättsliga befogenheter varför följande förtydligande synpunkter enbart tar upp de förslag som berör Region Uppsalas verksamhet.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska god vård erbjudas medborgarna vid behov av behandling. Vård och behandling bygger på frivillighet, d.v.s. patienten erbjuds vård och behandling. Att utöva våld är ingen diagnos, dessutom kan man som patient tacka nej till behandling.

Förtydligande synpunkter på utredningens specifika förslag

3.5 Kostnader

I utredningen om en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, framgår att studier visar att mäns våld mot kvinnor innebär enorma kostnader för samhället. Utredningen drar slutsatsen att förebyggande insatser är kostnadseffektivt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Region Uppsala anser att ekonomiska konsekvenser av utredningens förslag behöver utredas vidare eftersom det inte är så tydligt beskrivet i betänkandet. Det framgår inte av utredningen vilka resurser som krävs för förslagen eller hur en omfördelning av sådana resurser ska ske.

14.1.2 Hälso- och sjukvården bör i större utsträckning identifiera våldsproblematik

Barn uppmärksammas inte som anhörig. Utredningen skriver att frågor om våld ställdes varken rutinmässigt eller då det fanns tecken på våld och våldet blev oftast inte känt om brottsoffret inte på eget initiativ berättade om sin utsatthet.

Region Uppsala anser att frågan om våldsutsatthet ska ställas rutinmässigt i regionens verksamheter med stöd av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:14) som reglerar vårdens arbete med våldsutsatta.

Region Uppsala vill särskilt lyfta fram tandvårdens viktiga roll i tidig upptäckt och förebyggande arbete.

Utredningen föreslår att gränsdragningen mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver klargöras. Enligt utredningens förslag ges Socialstyrelsen uppdraget att tydliggöra gränsdragning mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård. Region Uppsalas erfarenhet är att detta har diskuterats tidigare utan att man hittat någon lösning, till exempel inom missbruksvården. Vi välkomnar därför en lösning som kan ge ringar på vatten till övriga områden med samma problem.

Utredningen föreslår att hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 5 kap 7§ första stycket utökas med en fjärde punkt om barns behov av egen information särskilt ska beaktas. Region Uppsala instämmer i förslaget om utökning av lagstiftningen som avser barn som anhöriga.

14.2 Samordnade insatser

I dagsläget har landsting och kommuner skyldighet att upprätta SIP (samordnad individuella plan) när de bedömer att det behövs. Utredningen föreslår att vid behov ska även Kriminalvården samt Polisen ska kunna initiera till att SIP upprättas. Region Uppsala instämmer i förslaget.

14.4 Centrum för samordning och kunskapsutveckling

Utredningen föreslår ett centrum för samordning och kunskapsutveckling kring återfallsförebyggande insatser för personer som utsätter närstående för våld, och att Socialstyrelsen ska få uppdraget att driva ett sådant centrum. Samt att upprättandet av en nationell telefonlinje för hjälp och hänvisning till behandling för våldsutövarna.

Region Uppsala kan inte se att Socialstyrelsens uppdrag att värna hälsa, välfärd och allas tillgång till god vård och omsorg inrymmer att utveckla rättsväsendets arbete med våldsutövare i den föreslagna centrumbildningen. Kriminalvården har, som utredningen skriver, erfarenhet av behandling av våldsutövare ett arbete som vi anser bör utvecklas och stärkas. Om ett centrum ska inrättas bör det utredas om det ska placeras inom Kriminalvården eller Frivården.

Region Uppsala anser att förutsättningarna för att upprätta en nationell telefonlinje för våldsutövare behöver utredas och analyseras vidare, underlaget till ett sådant förslag behöver också styrkas med någon form av evidens.

14:5 Sekretess och informationsutbyte

Utredningen föreslår att införa en ny sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen till förebyggande av allvarlig brottslighet, och att sekretessen inom socialtjänst och hälso- och sjukvård inte ska hindra att uppgifter som rör en enskild ska lämnas till en polismyndighet om det på grund av särskilda omständigheter finns risk att den enskilde kommer att begå ett brott som avses i 3, 4 och 6 kap brottsbalken för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år. För utlämningen av uppgiften krävs att den kan antas bidra till att förhindra sådan brottslig verksamhet.

Region Uppsala anser att ett sådant förslag medför att det i många fall kommer att vara svårt för hälso- och sjukvårdspersonalen att avgöra när det ska tillämpas. Region Uppsala vill förtydliga att vårdens sekretess är stark och bör så förbli, ett viktigt förtroende som bör bibehållas för de vårdsökande.

För Region Uppsala

Börje Wennberg
Regionstyrelsens ordförande

Staffan Isling
Regiondirektör